

Erevoorzitter Stan Vanhoutte geboren en getogen langs Kanaal Oostende - Brugge dichtbij 'zijn' Sport Nautique

De Sassebasiliek

van de roeisport

Stan Vanhoutte kon zijn home sweet home „Vinca Minor” niet zinnebeelderiger neerpoten in de Bredense Zegelaan 15 : zowaar visitekaartje voor primitieve boomstam, Romeinse galeien en huidige ranke smalle roeiboten. De oud-Sassenaar bouwde professioneel en op sportief gebied een leven op dat toch zo rijk was aan verscheidenheden. Hij werd geëerd als groepsoverste van de motoploeg van het 3de Linieregiment. Hij was ooit — net als François Mitterand — krijgsgevangene en weerstander. Als trainer van de Oostendse KRNSO had Stan de onmetelijke genoegdoening een Steenackergeneratie onder zijn hoede te hebben gehad. Als huisvader kan hij pronken op kinderen en kleinkinderen. Dochter Erna heeft twee kinderen en drie kleinkinderen met o.m. Pascal die commandant is van mijnenjager Lobelia. Zoon Robert verblijft in Spanje. Dochter Josiane die als beeldhouwster op de Oostendse dijkpromenade een wandelende koning Boudewijn neerpootte, heeft twee kinderen w.o. burgerlijk ingenieur Christine (27) die zowaar het leven van opa Stan in boekvorm zou willen verwerken. Een niet te onderschatten opdracht, al kunnen we verzekeren dat met de informatie die „Vinca Minor” rijk is nogal wat skiffs en sculls kunnen gevuld worden !

Opgevangen door de havengeul deint de Noordzee majestueus richting KRNSO-clubhuis, basiliek van de Oostendse roeisport. In de verlenging van de volkse Sasreek zag Stan Vanhoutte het levenslicht langs de Oudenburgsesteenweg waar het spanengekabel van skiffs en andere gladde boten op het anders heel vlakke Oostende-Bruggekanaal hem heel vroeg in de oren zat. Als tiener van 12 was hij van de toenmalige barakken van de Sport Nautique niet weg te slaan. Hoe zwaar de Tweede Wereldoorlog ook aan hem vrat, toch zou hij de roeisport — moeder van al zijn sentimenten — altijd trouw blijven. Met Charles Heuzel en een zeker *Bertje* nationaal kampioen in twee-met-stuurman, was trainer Vanhouttes troefkaart skiffer Henri Steenacker, die met karakter, hardnekkigheid en aandringen uitgroeide tot de beste KRNSO'er ooit! „Waar je in het worstelen de tegenstander vasthebt”, vergelijkt Stan, „vecht je als roeier — boord-aan-boord in het ranke vaartuig — een strijd tot der dood uit. Niet opgeven tot je er bij valt. Voor je het weet, word je een volmaakte atleet, omdat die roeispanendiscipline ergens alle lichaamsbewegingen in zich verzamelt en dusdanig heel je body harmonieus in beweging houdt...”

Vader Frans Vanhoutte was een Pannenaar, die als bemaningslid van de maalboten, tijdens de oorlog van 1914-1918 nogal wat mensen van Engeland naar Frankrijk overzette. Hij liep er tbc op, waardoor hij op zijn 32-jarige zo vroegtijdig overleed. „Erg, dat men die plichtmatige *overzetters* nooit als oudstrijders heeft erkend”, weeklaagt een vergramde Stan.

Moeder Zulma Van Heuyverzwijn (Gent) heeft veel moeten werken in haar leven. Ze had een klein wasserijtje uit de grond gestampt, waar gewassen en gestreken werd en een zestal mensen werk vonden. Met een hondenkar werd de propere marchandise naar het cliënteel in Oostende

gevoerd. Klein zaakje dat haar kinderen van het wezenhuis behoevde toen vader overleed. Want tussen de twee oorlogen was kinderbijslag zo goed als onbestaande...

---

100 meter, kogelstoten en KVO-voetbal

Leopoldschool en atheneum maakten de schooltijd uit van Stan Vanhoutte, sterke jongen en haantje de voorste. In die dagen leerden de jongens als vanzelf zwemmen, vingen vis

in de vaart en verschalkten vanop de *krabbepitkatteie* ofte Spuikom met viskop-aan-touw de schaaldiertjes. Als ze al niet de meisjes plaagden... „We gingen af en toe eens helpen bij boer Maes, kwestie van wat drinkgeld te verdienen.”

— **Toekomst van een puber...**

— **Stan :** „Op mijn 16de heb ik de werkfrak aangetrokken als knechtje-van-alles in het toen quasi oerpopulaire Beliard Murdoch, waar nogal heel veel Oostendenaars de boterham verdienden. In een avond-

school bekwaamde ik mij in traceren en monteren.”

— **Sportieve kunde...**

— **Stan :** „Bij KVGGO-voetbal trok ik bij de scholieren mijn streng als centervoor en rechterhoek. Als rappe duivel had ik een niet onaardig shot in mijn rechterpoot. Frans Schacken en Charles Heuzel waren mijn voetbalvrienden. Toch was de faniontrui niet aan mij besteed, doordat ik op een bepaald ogenblik definitief afweek naar de roeisport.”

— **Ook door atletiek aange-**
trokken...

— **Stan :** „Het was Isidoor Helsmoortel die zich als een sympathieke vaderfiguur opdrong, wetende dat mijn pa overleden was. Hij woonde ook op het Sas... waar we 's avonds meer dan eens tesamen in de vaart doken. Een systeem om ons te wassen in de douche-arme tijd. Isidoor zette mij ertoe aan om bij het Vannestegenootschap aan te sluiten.”

— **Met welke resultaten ?**

— **Stan :** „In de 100 m werd ik als een van de besten aanzien. Op mijn 16de liep ik die afstand in 11,2, die dan een rappe tijd was. Ook in het kogelstoten werd ik gewaardeerd.”

Carrière als beroepsmilitair

Op zeker ogenblik moest Stan naar de *troep* voor zijn militaire dienst : 17 maanden... aan drie *kluten* daags. „Ik had evenwel vrienden die voor de schoolcompagnie van 't leger hadden gekozen en mij aanmaanden hetzelfde te doen. Wat ik deed en terstond van mijn verplichte 17 maanden af

was, omdat ik een militaire loopbaan aanvatte.”

— **Een beroepsmilitair maakt zijn weg...**

— **Stan :** „Na een jaar werd ik sergeant bij het cyclisten-verkennerpeloton, wiens opdracht het was uit te vissen waar de vijand zou kunnen zitten. Geoefend voor achterhoedegevechten werd er nogal aan sport gedaan : met helm en geweer op onze nek fietsten we naar het Ieperse om aldaar vanop kerktorens de omgeving in kaart te brengen...”

— **Toen brak de oorlog uit...**

— **Stan :** „We zaten met het verkennerpeloton van het 3de Linierement in Hasselt. Ik was groepsoverste van de motoploeg. Op de eerste dag van de oorlog heb ik mijn eerste dode gezien. Er sneuvelden zowel Duitsers als landgenoten. Vliegtuigen scheerden boven onze kop en de artillerie schoot er maar op los.”

— **Breekt de angst je dan uit ?**

— **Stan :** „Een kameraad werd vlak naast mij doodgeschoten. Onwillekeurig mijmer je : waarom jij en ik niet. Je zit evenwel in volle gevecht en je moet voortdoen. Bang ? Er komt een ogenblik dat je gewoon geen angst meer hebt, zo erg word je door het weer-

zinwekkende aangevreten. Tijdens mijn gevangenschap heb ik nogal nachtmerries gehad over datgene wat ik tijdens het genadeloze oorlogsgeweld had meegemaakt...”

Trainde militairen en burgers

Toen hij stopte met actief roeien, werd Stan Vanhoutte oefenmeester. Tijdens de mobilisatie in de jaren 30 toog hij met een roeiploeg naar het militair kampioenschap en werd zijn vier-met-stuurman in Luik op de Maas primus van de negen deelnemende ploegen.

— **Wanneer oefende je Oostendse Sport Nautique ?**

— **Stan :** „Toen ik op mijn 32ste in die functie Louis Roussel opvolgde. Er was een 200-tal leden, die weliswaar niet allemaal roeiden. Alsook dames, evenwel niet altijd met competitieve bindselen. Al waren onze vrouwtjes in de *acht* ooit virtueel kampioen.”

— **Roeien was en is een duur grapje ?**

— **Stan :** „Ergens ja... want je moet tussenkomen in de verplaatsingen, instaan voor je eten en het equipement — trui, broek, trainingspak - zelf kopen. Je wordt zeker niet rijk met roeien. Al was het in de jaren 30 ook in andere sporten niet zo vet. Werd er veelal niet gevoetbald voor een reep chocola ?”

Katoenshow om echtgenotes te lokken...

Ooit *tumatooide* KRNSO zijn Pinksterregatta op met een *katoenshow*. Er waren negen mannequins en twee katoenprinsessen, terwijl de regatta twee keer 30 minuten werd onderbroken.

— **Stan :** „Een idee dat van mij kwam. Vooreerst vond ik dat er veel te veel tijd was tussen twee roeiwedstrijden. Anderzijds moest vastgesteld worden dat veel vrouwtjes van

proeiers niet meer meekwamen. Vandaar het idee om hoe dan ook de vrouwen naar de regatta te lokken. En jaà, de katoenshow deed het !”

— **Waar haalden jullie die peperdure boten ?**

— **Stan :** „Door op de school te gaan bij middenstanders of het organiseren van een bal. Een *achtriem* die al gauw 1 miljoen oude Belgische franken kost, werd zeker twee keer cadeau gedaan door de stad Oostende. Toen we ooit een splinternieuwe Italiaanse-man-in-lijn konden verwerven... moest er 21.900 fr. invoerrechten worden neergeteld. Taksen heffen op toestellen die dienen voor de ontwikkeling van de jeugd : van een schande gesproken !”

— **Maakt de Sasse roeitempel nog altijd zo'n indruk op de ere-voorzitter ?**

— **Stan :** „Als enige overlevende van de *oude garde* woon ik de bestuursvergaderingen niet meer bij. Maar de prestaties van Bjorn Hendrickx ontgaan mij niet : benevens enkele nationale titels is hij in dubbel skiff al een paar keer finalist geweest in een internationaal kampioenschap.”

Rijk zijn is niet alles...

Wanneer we Stan Vanhoutte vragen hoe jong hij zich nog kan voelen op *tram 8*, zegt hij blij te zijn dat hij er nog iedere dag is. „Ik verzorg me goed, moet nog niets laten en kan nog van heel wat profiteren. Als senior met een jong hart ben ik er alvast van overtuigd dat rijk zijn niet alles is en heus niet kan heffen aan een hoogprimerende gezondheid.”

— **Wat trok er jou buiten de roeisport nog aan ?**

— **Stan :** „De kunst. Met penseel en palet kan ik me danig uitleven in het creëren van schilderwerken, waarbij we vooral de zee als hoofdfiguur op het doek klotst. Artisticeit die mij ergens associeert met dochter Josiane, die dag en nacht door beeldhouwkunst wordt verteerd. Eveneens door de roeisport geboeid, stak zij een duchtige hand toe bij het organiseren van door katoenprinsessen geanimeerde Pinksterregatta's !”

Russen crepeerden in beestenwagons...

Met Mitterand in krijgsgevangenschap

Vooraleer op 29 mei 1940 krijgsgevangen te worden gemaakt, had Stan Vanhoutte vier dagen rond de Leie gevochten. Oorlogskruis met palmen, militaire onderscheiding 2de klasse met palmen en een kruis van ontsnapten konden het onmenselijke van de oorlog niet doen vergeten...

In het bergachtige Bad Sulza, nabij Leipzig, kende Stan in *stalag 9* volgend dagrooster: 's morgens een pot ersatzkoffie, 's middags een kom soep, 's avonds een stuk brood met appelmoes of worst.

— **Stan**: „Het afgrijselijkste waarmee we werden geconfronteerd, waren beestenwagons proppensvol Russische krijgsgevangenen waartussen amper nog levenden lagen. We moesten de lijken er uithalen en op karren smijten. Vracht die vervolgens in immense putten werd gedumpt.”

— **Ook François Mitterand in stalag 9...**

— **Stan**: „Inderdaad en ik herinner me de Franse toppoliticus als iemand die goed poëzie kon voorlezen. Op 21 januari 1942 kon ik ontsnappen — iets waarin ook Mitterand een paar maanden later lukte — en zou na acht dagen in België tot de weerstand toetreden.”

— **Krijgsgevangenschap niet zonder relaties...**

— **Stan**: „Toen in augustus 1963 de Franse *Mont Louis* na een aanvaring met een Duitse boot voor onze kust zonk, maakten zeevaartkringen zich zorgen over het gifschip. Ik kroop in de pen om mijn ex-medegevangene over de ernst ervan in te lichten, binstdien om een ingrijpen smekend. President Mitterand, ontroerd over het stalagverleden, gelastte zijn verantwoordelijke mensen deze zaak terdege door te lichten.”